

Onderwerp Tussendocument bomenstructuurvisie

Steller W. de Boer/M. Baack

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 89 08 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk SB13.3873468

Datum 20 SEP 2013 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Bomen in de stad zijn onmisbaar. Behalve dat ze ons van zuurstof voorzien, zijn ze belangrijk voor de leefbaarheid en het aanzien van de stad. Met de vaststelling van het bomenstructuurplan 'Bladwijzer' in 2002 heeft u aangegeven bomen belangrijk te vinden. Het bomenstructuurplan 'Bladwijzer' is in de afgelopen jaren een nuttig uitvoeringsinstrument gebleken. Ontwerpers, uitvoerders en beheerders maken veel gebruik van het plan; het biedt een duidelijk kader bij het maken van plannen in de stad. Omdat de stad en het bomenbestand continu onderhevig is aan veranderingen, er nu weinig ruimte is voor inbreng van bewoners en wij steeds vaker te maken krijgen met boomziektes- en plagen die ons bomenbestand aantasten, is het gewenst het bomenstructuurplan te herzien.

In de 'planning actualisatie bomenstructuurplan' (brief met kenmerk SB13.3667957) hebben wij u hierover geïnformeerd en toegezegd in oktober 2013 een concept ter discussie aan u voor te leggen.

Tussendocument bomenstructuurvisie

Op dit moment staan we aan de vooravond van de actualisatie van het bomenstructuurplan. In bijgevoegd tussendocument leggen wij ons wensbeeld voor ten aanzien van de bomenstructuur in de stad voor de komende tien jaar. Het geeft een opsomming van mogelijke richtingen hoe wij bomen optimaal kunnen inzetten bij de inrichting van de openbare ruimte. Wij horen graag wat uw raadscommissie Beheer & Verkeer van ons wensbeeld vindt en of u onze richtingen kunt delen. Wij willen de actualisatie van het bomenstructuurplan in februari 2014, zoals opgenomen in uw LTA, ter vaststelling aan uw raad voorleggen. In november/december 2013 willen wij bewoners en belangengroeperingen de gelegenheid geven om in te spreken op de bomenstructuurvisie. Gezien de beperkte tijd die nog resteert, willen wij graag deze brief en bijbehorend tussendocument met u bespreken in de raadscommissie Beheer & Verkeer op 9 oktober 2013.

Inspraakprocedure

In 2002 heeft uw raad het bomenstructuurplan 'Bladwijzer' vastgesteld inclusief de uitwerking voor stadsdeel Zuid. De uitwerkingen voor de overige stadsdelen heeft u vervolgens in 2004 en in 2005 vastgesteld. De inspraakprocedure bestond destijds uit meerdere inspraakbijeenkomsten en een schriftelijke inspraaktermijn van vier weken. De opkomst bij de inspraakbijeenkomsten was echter zeer laag.

Bij de aanstaande actualisatie van het bomenstructuurplan willen wij graag opnieuw de inwoners van Groningen betrekken. Wij denken dat de opkomst hoger zal zijn wanneer wij een inloophbijeenkomst organiseren. Deze bijeenkomst moet een informeel karakter krijgen waarbij bewoners informatie kunnen krijgen en hun mening kunnen geven over het geactualiseerde bomenstructuurplan. De bewonersorganisaties en de belangenorganisaties voor natuur & milieu zullen wij schriftelijk uitnodigen om bij de bijeenkomst aanwezig te zijn. Net als in 2002 willen wij daarnaast een schriftelijke inspraaktermijn van vier weken aanhouden.

Herplant kastanjes

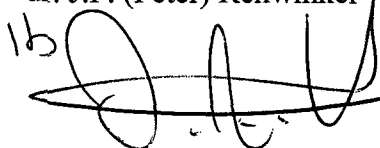
De bomenstructuur is een 'wensbeeld'. Het laat zien hoe de Groningse bomenstructuur er uiteindelijk uit moet komen te zien. Dit wensbeeld kan niet in korte tijd worden gerealiseerd. Het onderhoudsbudget voor de planmatige vervanging en verbetering van ons bomenbestand (€ 300.000,-) is hiervoor niet toereikend. Daarom moet worden gekozen in welke straten de bomen als eerste aandacht krijgen en in welke straten het realiseren van de gewenste bomenstructuur kan wachten. Door de extra uitval van kastanjes kunnen we de komende jaren minder besteden aan de vervanging en verbetering van andere boomstructuren. In de brief 'Kosten herplant door kastanjeziekte' (kenmerk SB13.3850020) informeren wij u over deze kosten van herplant als gevolg van de kastanjeziekte.

Vervolg

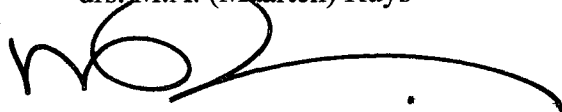
Na bespreking van het tussendocument in uw raadscommissie Beheer & Verkeer op 9 oktober 2013 zullen wij de bomenstructuur verder uitwerken in een bomenstructuurvisie. Begin november 2013 willen wij deze visie vaststellen en vrijgeven voor inspraak van 14 november 2013 tot 12 december 2013. Het inspraakdocument sturen wij begin november ter kennisname naar u toe waarbij u ook uitnodiging ontvangt voor de inloophbijeenkomst. Het inspraakverslag inclusief de definitieve bomenstructuurvisie leggen wij in februari 2014 ter vaststelling aan u voor.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Tussendocument 'Bomenstructuurvisie'

Inleiding

Wij hechten groot belang aan de waarde van de bomen in onze stad. Zonder bomen zou Groningen een woestijn zijn waar niemand zou willen wonen. Bomen dragen dan ook in grote mate bij aan de leefbaarheid van een stad. Denk aan de bomen in het Noorderplantsoen die op een hete zomerdag voor verkoeling zorgen. Denk aan de bomen langs het Reitdiep die de route naar Garnwerd veraangenamen. Denk aan de bomen langs onze wegen die alle ongezonde roet- en stofdeeltjes filteren. Bij leefbaarheid van de stad gaat het ook om de gezondheid van onze inwoners. Bo-

Het kijken naar een boom is binnen vijf minuten al effectief: de bloeddruk gaat omlaag en de spieren ontspannen zich (Universiteit van Texas)

men en groen hebben een positieve invloed op ons welbevinden. Mensen die in een groene omgeving wonen voelen zich gezonder dan mensen die in een stenige omgeving wonen. Dit geldt het sterkst voor kinderen en ouderen. Vooral de hoeveelheid groen telt hierbij. Hoe meer, hoe beter. Bovendien kunnen bomen het stedelijk hitte-eiland effect doen verminderen. Wij hebben daarom ondermeer 50 bomen in de binnenstad aangeplant.

Naast het vergroten van de leefbaarheid zijn er nog meer betekenissen. Bomen dragen in sterke mate bij aan een sfeervolle buitenruimte en weerspiegelen de seizoenen. Van het frisgroene blad en de geurende bloesem in de lente tot de prachtige bladkleuren in de herfst. Zo kleuren de amberbomen de Aweg in het najaar prachtig rood. Bomen vormen ook een essentieel onderdeel in het ontwerp van de openbare ruimte. De omvang en lange levensduur maken de boom een goed architectonisch middel om bepaalde aspecten te accentueren, zoals de lindes langs de diepenring,

of juist aan het oog te onttrekken. Boombepantingen versterken structuren, begeleiden routes en helpen om je in het stedelijke netwerk te oriënteren. Bomen bieden een decor om te spelen, sporten en van de natuur te genieten. Waar bomen zijn, is ook ander leven. Op een oude eik bijvoorbeeld leven alleen al honderden soorten insecten naast elkaar, waar weer vogels op af komen. In onze stad staan ook bomen met een geschiedenis. Vaak heeft de boom relatie met de plek waar hij staat, maar ook kan de boom een bepaalde gebeurtenis markeren of door een bijzonder persoon zijn geplant. Zo kent iedere inwoner van Groningen de plataan voor de V&D die bij een reconstructie in de jaren negentig midden op de weg mocht blijven staan.

Een toename van 10% van de hoeveelheid groen in stedelijke gebieden doet de stedelijke temperatuur ongeveer 4 graden C verminderen (University of Manchester)

Wij zijn trots op onze bomen. Vanaf de aanplant verzorgen en beschermen wij het bomenbestand zo goed als mogelijk. Wij streven ernaar dat het bomenbestand gezond en vitaal blijft. Dit is niet altijd gemakkelijk omdat we steeds meer te maken krijgen met boomziektes- en plagen. Gelukkig zijn de meeste ziekten en plagen niet direct dodelijk voor de boom. Vaak kan de natuur zichzelf herstellen. Maar soms moeten er voor de veiligheid bomen gekapt worden, zoals bij de kastanjes aan de singels en in de wijk de Hunze.

Groningen wil een aantrekkelijk stad zijn om te wonen en te verblijven. De inrichting van de openbare ruimte met bomen levert daaraan een belangrijke bijdrage. Met de vaststelling van het bomenstructuurplan 'Bladwijzer' in 2002 heeft de raad aangegeven bomen belangrijk te vinden. Het bomenstructuurplan beschrijft hoe bomen optimaal kunnen worden ingezet bij de inrichting van de openbare ruimte. In de afgelopen tien jaar is het bomenstructuurplan een nuttig uitvoeringsinstrument gebleken. Ontwerpers, uitvoerders en beheerders maken veel gebruik van het plan; het biedt een duidelijk kader bij het maken van plannen in de stad. De kwaliteit van de bomenstructuur is door uitvoering van het bomenstructuurplan 'Bladwijzer' sterk verbeterd. Omdat de stad en het bomenbestand continu onderhevig is aan veranderingen, er nu weinig ruimte is voor inbreng van bewoners en wij steeds vaker te maken krijgen met boomziektes- en plagen die ons bomenbestand aantasten, is het gewenst het bomenstructuurplan te herzien.

Beoordeling

De hoofdbomenstructuur van de stad hebben we geïnventariseerd op continuïteit en kwaliteit van de structuur en toegepaste soortkeuze. Daaruit blijkt dat deze bomenstructuur nog niet helemaal compleet is. Daarnaast heeft een deel van de bomen het niet gemakkelijk in onze stedelijke omgeving, is er nu weinig ruimte voor inbreng van bewoners en is het aantal boomziektes- en plagen toegenomen.

Incomplete structuur

De continuïteit van de bomenstructuur is op bepaalde plekken niet aanwezig. Zo missen we vaak bomen aan het begin of einde van een structuur langs de hoofdwegen. Bij kruisingen is er meer verkeersruimte vereist in verband met opstelruimte voor voertuigen en oversteekvoorzieningen voor fietsers en voetgangers. Ook wordt bij bushaltes en parkeervakken de boomstructuur vaak onvoldoende gecontinueerd. Hierdoor ontstaan grote gaten in de structuur of de afstanden tussen de bomen worden te groot. Boomziektes- en plagen kunnen leiden tot grote uitval van bomen. Een recent voorbeeld vormt de Berlageweg. Hier is de helft van de aanwezige kastanjes gekapt als gevolg van de kastanjeziekte waardoor de boomstructuur niet meer compleet is.

Moelijke groeiplaats

Bomen in onze stad hebben het niet gemakkelijk. Bouwwerkzaamheden, wegconstructies, verkeer en ondergrondse kabels en leidingen verstoren de rust die nodig is voor een boom om te groeien. Daarnaast beperkt verharding de beluchting en toevoer van regenwater. Dit alles maakt het voor de stadsboom niet gemakkelijk om oud te worden. Ondanks de verharde openbare ruimte doen de bomen langs de Peizerweg het bijzonder goed. De bomen groeien zelfs zo krachtig, waardoor de verharding in de omgeving van de bomen omhoog wordt gedrukt. Wij hebben als gemeente een verplichting om voet- en fietspaden begaanbaar te houden voor de gebruiker. Opdruk van verharding door oppervlakkige boomwortels zoals aan de Peizerweg is daarbij een probleem. Veelal lossen wij de overlast op door de boomwortels buiten de kroonprojectie regelmatig te verwijderen en de bestrating op te hogen. Dit is meestal een tijdelijke oplossing want na een paar jaar kan hetzelfde probleem zich weer voordoen. De gevolgen van het steeds herstellen van de verharding zijn mogelijke instabiliteit van de boom, een verminderde conditie van de boom en steeds terugkerende kosten voor de wegbeheerder.

Weinig zeggenschap

In het bomenstructuurplan Bladwijzer uit 2002 is weinig ruimte voor inbreng van bewoners. Het beeld per straat is tot op detailniveau vastgelegd. Dit betekent dat bewoners weinig zeggenschap hebben over de bomen in hun straat. In de uitvoering ervaren zowel de bewoners als wij dit als te weinig flexibel.

Toename boomziektes- en plagen

In heel Nederland neemt het aantal boomziektes- en plagen toe. Vooral bomen met een verminderde conditie zijn kwetsbaar voor aantasting door insecten, bacteriën of virussen. Omdat bomen in de stad door een gebrek aan ruimte vaak te kampen hebben met zuurstoftekort, droogte, milieuvervuiling en wortelbeschadiging, zijn ze gevoeliger voor ziekten en plagen. Er wordt de laatste jaren steeds meer onderzoek gedaan naar boomziekten. Er zijn echter nog geen wetenschappelijke verklaringen over de mogelijke oorzaken van de toename van het aantal boomziekten.

In Groningen hebben wij op dit moment te maken met vijf boomziektes en plagen: kastanjeziekte, iepziekte, essentaksterfte, massaria en de eikenprocessierups. De iepziekte en massaria hebben we onder controle. De eikenprocessierups hebben we vooralsnog alleen aangetroffen aan de Peizerweg. Door de beheer uitgangspunten te hanteren die in het 'Beleidskader beheersing eikenprocessierups Noord-Nederland' staan beschreven en door monitoring van eikenprocessievinders in het noorden van Nederland hopen wij de ontwikkeling van het eikenprocessierupsen beheersbaar te houden.

De kastanjeziekte heeft zich sinds 2012 sterk uitgebreid. De gevolgen ervan zijn goed zichtbaar aan de singels in de binnenstad en aan het Heerdenpad en Berlageweg in de Hunze. Tegen de kastanjeziekte is nog steeds geen afdoende remedie gevonden. Omdat er daarnaast – vanwege het grillige verloop – geen prognoses over het verdere verloop in onze stad zijn te geven, planten wij voorlopig nog geen nieuwe kastanjes aan. Op de opengevallen plaatsen zullen wij steeds vaker kiezen voor aanplant van andere boomsoorten.

De essentaksterfte is in Nederland sinds september 2010 officieel vastgesteld. De es is met ruim 13.000 bomen de meest voorkomende boom binnen onze gemeente. Het merendeel hiervan staat in straten of langs wegen. De verspreiding van de essentaksterfte maakt ons essenbestand kwetsbaar. We zien dat her en der essen licht zijn aangestast door de essentaksterfte, maar niet op grote schaal. Hoe de ziekte zich verder zal ontwikkelen is niet te voorspellen.

Visie op hoofdlijnen

We willen ons de komende tien jaar richten op behoud en completering van de hoofdbomenstructuur, meer zeggenschap voor bewoners en het beheersen van boomziektes en -plagen. De bomenstructuurvisie vormt een wensbeeld voor de toekomst.

Sterke hoofdstructuur

Behoud en completering van de hoofdbomenstructuur

We willen ons richten op het behoud en completering van de hoofdbomenstructuur, het opheffen van knelpunten in die structuur en het voorkomen van nieuwe knelpunten door duurzaam boombeheer. Een continue bomenstructuur, waarin de bomen op regelmatige afstand van elkaar zijn geplant en gaten in de structuur zijn opgevuld, is dan van belang. De hoofdbomenstructuur veraangenaamt de routes door de stad en helpt mensen om plekken te herkennen. Ook de parken en pleinen worden herkenbaar door aanplant van bomen.

Daar waar het oude bomenstructuurplan zich baseerde op de bestaande bomenstructuur, willen we nu ook kijken naar de gewenste ontwikkeling van de bomenstructuur. Een voorbeeld: de huidige inrichting van het Boterdiep biedt geen ruimte voor de aanplant van een dubbele bomenrij. Dit kan echter wel het wensbeeld vanuit de bomenstructuurvisie zijn.

Duurzame aanplant

Wij vinden het belangrijk om te investeren in een goede aanplant van bomen en willen streven naar kwaliteit boven kwantiteit. Kwaliteit betekent bomen die gezond kunnen uitgroeien en oud kunnen worden. Bij de soortenkeuze willen we rekening houden met de cultuurhistorie van het onderliggende landschap en de historie van een wijk of buurt. Kwaliteit betekent ook dat we bij voorkeur bomen in het gras of beplanting planten.

Meer monumentale bomen

Wij willen ons richten op instandhouding (nota 'Bladgoud') en toename van het aantal monumentale bomen, omdat het de belevingswaarde vergroot en een oude boom voor de natuur veel meer waarde heeft. Dit kan bereikt worden door zorgvuldig om te gaan met de bestaande bomen en duurzame aanplant van nieuwe bomen, zie hierboven.

Meer zeggenschap

In de groenstructuurvisie 'Groene Pepers' (2009) is een onderscheid gemaakt in een groen stedelijk netwerk met gemeentelijke regie en een andere aanpak in de woongebieden met daarin een optimale zeggenschap voor de betrokken bewoners en gebruikers.

Voor de hoofdbomenstructuur willen wij bewoners uitnodigen om mee te denken in het bepalen van de gewenste structuur. Zo maken wij in samenspraak met de bewoners een plan van aanpak voor herplant op de singels. Deze werkwijze past ook in ons collegeprogramma waarin co-creatie een sleutelbegrip is. In buurten en wijken, de nevenstructuur, willen wij de buurtbewoners centraal stellen. Zij spelen een belangrijke rol in het bepalen van de inrichting en gebruiksmogelijkheden van de nevenbomenstructuur. Op het moment dat wij in een straat de bomen moeten vervangen, willen wij buurtbewoners uitnodigen om keuzes te maken in het aantal te planten bomen, de plek van de bomen en de soort(en) bomen.

Beheersen boomziektes en plagen

Meer diversiteit

Meer diversiteit maakt het bomenbestand minder kwetsbaar voor boomziekten en insectenplagen. Daarom willen wij streven naar meer variatie in soorten bomen. Met een grotere variatie aan inheemse boomsoorten worden tevens meer verschillende dieren aangetrokken. Een verbreding van het aantal boomsoorten kan ook helpen bij de oriëntatie in de stad. Naast de aanplant van meer boomsoorten stads breed willen we ook vaker diverse boomsoorten aanplanten binnen één bomenrij. De karakteristieke uniforme boombeplantingen van de stad, zoals de lindebomen langs de diepen, willen we behouden. Hier kunnen we meer diversiteit bereiken door verschillende variëteiten van een soort aan te planten, zoals de verschillende lindesoorten aan de Concourslaan.

Zorgvuldige aanplant

Een goede groeiplaats voor bomen, levert over het algemeen een gezondere boom op. Een gezonde boom is minder vatbaar voor boomziektes en plagen. Een goede groeiplaats kunnen we bereiken door de keuze van de boomsoort af te stemmen op de beschikbare ruimte, zowel ondergronds als bovengronds, het bodemtype en het vocht leverend vermogen van de bodem.

Visie per thema

Naast onze visie op hoofdlijnen zijn er verschillende beleidsvelden of thema's die een raakvlak hebben met bomen. Wij hebben een eerste inventarisatie van thema's hieronder beschreven en geven daarbij de mogelijke richtingen voor de bomen aan.

Bomen en gezondheid

Bomen leveren op veel manieren een positieve bijdrage aan onze gezondheid. Mensen die in een groene omgeving wonen, voelen zich niet alleen gezonder, maar zijn dat ook daadwerkelijk. Ze brengen minder vaak een bezoek aan de huisarts en herstellen sneller van stress. In de kadernota 'Samen gezond in de stad' is één van de speerpunten het stimuleren van bewegen. Een leefomgeving met veel gebruiksgroen nodigt uit tot bewegen: tuinieren, wandelen, fietsen en spelen. We weten uit onderzoek dat het percentage kinderen met overgewicht in groene wijken 15% lager is dan in vergelijkbare wijken zonder groen. Meer groen in de wijk biedt kansen voor meer bewegen en minder overgewicht. Wij willen streven naar uitbreiden van het bomenbestand in gebieden met weinig groen, bij schoolomgevingen, kinderdagverblijven en zorginstanties.

Uitbreiden van het bomenbestand bij scholen, kinderdagverblijven en zorginstanties.

Aanwezigheid van groen heeft een positieve invloed op geluidsoverlast, luchtverontreiniging en extreme buitentemperaturen (zie 'Bomen en hitte'). In een compacte stad als Groningen is dat van levensbelang. Kortom, met voldoende groen en bomen in onze stad kunnen we een positieve bijdrage leveren aan de gezondheid van onze inwoners.

Zo min mogelijk toepassen van allergen verspreidende soorten.

Sommige boomsoorten kunnen de gezondheid ook bedreigen, bijvoorbeeld door allergieën. Daarom willen wij zo min mogelijk allergen verspreidende soorten (zoals berk, wilg en hazelaar) toepassen.

Bomen en milieu

Bomen zetten CO₂ om in zuurstof en zuiveren zo de lucht. Bomen zijn in staat om een deel van de luchtverontreiniging zoals fijnstof, stikstofoxiden en ozon weg te vangen. Het filterende effect van groen is groter naarmate de 'groene muur' breder en dichter is en ook 's winters groen blijft.

Bomen dragen in geringe mate bij aan de verstrooiing van geluid en dus aan de vermindering van geluidsoverlast. Misschien niet zozeer in termen van decibels, maar vaak wel qua gevoel en geluidsbeleving. Groene bermten daarentegen hebben een veel groter geluid-dempend effect. Vanuit het oogpunt van de vermindering van geluidsoverlast blijkt de aanplant van bomen in open grond dus effectief.

Aanplanten van bomen in gras of beplanting.

Bomen en hitte

De verandering van het klimaat zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot meer extreme weersomstandigheden, zoals hittegolven en problemen met luchtkwaliteit. Steden warmen sneller op doordat ze warmte absorberen en de wind weinig kan circuleren. Bomen werken dan verkoelend omdat ze vocht vasthouden en voor schaduw zorgen. Vooral in de dichtbebouwde delen van de stad waar de opwarming het sterkst zal zijn, dragen bomen bij aan een prettig leefklimaat. Wij willen streven naar uitbreiden van het bomenbestand in gebieden waar momenteel weinig groen aanwezig is, als voorbeeld de binnenstad.

Uitbreiden van het bomenbestand op hitte-eilanden.

Vooralsnog is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de bomen in de stad zich niet kunnen aanpassen aan de klimaatsverandering. Wel wordt

verwacht dat bomen vaker te maken krijgen met extreme weersomstandigheden zoals stormen, wateroverlast en extreme droogte. Ook komen in Nederland steeds vaker uitheemse boomziekten en -plagen voor. De opwarming van de aarde lijkt een belangrijke rol te spelen bij deze toename. Dit alles kan veel schade toebrengen aan de bomen, waarbij in het ergste geval gaten in de bomenstructuur ontstaan. Net als bij boomziekten kunnen we bij uitval door extreme weersomstandigheden van te voren weinig rekening houden met de extra kosten die dit met zich meebrengt. Deze kosten drukken op het onderhoudsbudget (300 duizend euro) dat we jaarlijks besteden aan de planmatige vervanging en verbetering van ons totale bomenbestand. Bij de vervanging en verbetering van de boomstructuur willen we de prioriteit leggen bij de aanplant van bomen op opengevallen plekken veroorzaakt door boomziekten en extreme weersomstandigheden.

Bomen en natuur

Bomen in de stad zijn als leefgebied voor plant en dier van groot belang voor de biodiversiteit. Boomknoppen, bloesems en zaden trekken verschillende dieren aan. Bomen bieden nestelgelegenheid, zijn een voedselbron voor vogels en insecten en geven onderdak aan kleine zoogdieren zoals eekhoorns. Vleermuizen en vogels gebruiken bomenlanen als route tussen slaapplekken en foerageergebied (gebied waar dieren regelmatig terugkerend voedsel zoeken en

Aangesloten ecologisch netwerk door aanleg van complete bomenlanen.

vinden). Boombeplantingen vormen voor een aantal dieren (vooral vogels en vleermuizen) de verbindende schakel tussen stad en land. Een streven vanuit de Stedelijke Ecologische Structuur (SES) is om een aaneengesloten netwerk te ontwikkelen. Wij willen daarom streven naar complete bomenlanen.

Bomen en water

De natuurlijke situatie (bodem en waterhuishouding) en de stedelijke context bepalen waar bomen geplant kunnen worden. Wij willen ons richten op behoud van de natuurlijke situatie om zo min mogelijk kunstgrepen in de bodem als de waterhuishouding (drainage) te hoeven doen. Dit sluit aan bij de beleidsuitgangspunten genoemd in het nieuwe water- en rioleringsplan 'Waterwerk'. We willen een boomsoort kiezen die goed past in deze natuurlijke situatie.

Boomwortels kunnen het riool beschadigen, daarom willen we bomen in principe niet planten op het rioleringsstelsel. Er zal altijd een goede afstemming en afweging per situatie nodig blijven om de afstand tussen het riool en de bomen te bepalen.

Boomsoort aangepassen aan de natuurlijke situatie.

Het zo min mogelijk aanplanten van bomen op het rioleringsstelsel.

Bomen en duurzaamheid

In het Masterplan Groningen Energieneutraal wordt ingezet op energie-neutraliteit van Groningen in 2035. Verschillende duurzame sporen worden gevolgd: zon, wind, warmte en energiebesparing. Hoge bomen kunnen schaduwoverlast veroorzaken voor zonnepanelen. De afweging voor kap van een boom vindt plaats in de beleidsregels vellen houtopstand in het APVG. De inkoop van onze gemeentelijke bomen doen wij bij kwekerijen die zijn aangesloten bij Duurzame Boomkwekers Nederland. Deze kwekerijen telen onder Milieukeur waarbij ze vooral natuurlijke bestrijdingsmiddelen gebruiken en vooral organische meststoffen inzetten. In de teelt wordt met respect omgegaan met de natuur.

Het duurzaam inkopen van onze gemeentelijke bomen bij kwekerijen die zijn aangesloten bij Duurzame Boomkwekers Nederland.

Bomen en verkeer

De hoofdwegen van de stad worden vaak begeleid met bomen. De afstand tussen bomen en de weg zijn bepalend voor de verkeersveiligheid (zicht) en de groeiruimte van bomen. Boomkronen groeien vaak over de weg. Het is dan nodig om de kroon te snoeien zodat het verkeer eronder door kan rijden. Wij willen streven naar de aanplant van bomen in brede groene berm. Dit levert groeiruimte op voor de boom, vraagt minder snoei en geeft meer overzicht voor het verkeer. We adviseren een minimale bermbreedte van 3 meter langs hoofdwegen.

Aanplanten van bomen in brede en groene berm.

Bomen en nutsvoorzieningen

De bodem in de stedelijke omgeving ligt vol met kabels, leidingen en riolering. Om de bomenstructuur in de stad letterlijk ruimte te geven, willen wij bomen bij voorkeur in gras of beplanting planten. Wanneer deze mogelijkheid er niet is, adviseren wij om de bomen tussen parkeervakken, op pleinen of in brede trottoirs te planten. Dit zijn plekken waar de minste nutsvoorzieningen liggen.

Aanplanten van bomen tussen parkeervakken, op pleinen of brede trottoirs.

Bomen en doelmatig beheer

Wij willen streven naar een duurzaam bomenbestand. We willen dat het bomenbestand gezond is en voldoet aan het gewenste eindbeeld. Het beheer zal gericht moeten zijn op bovengenoemde visie.

Jaarlijks wordt een evaluatie boombeheer gedaan met als doel het bijstellen van het beheer als dat nodig is. De evaluatie over 2012 liet zien dat de kastanjeziekte zich snel had uitgebreid waardoor de bomenbalans (verhouding tussen kap en nieuwe aanplant) negatief uitviel. We wachten nu niet langer op een remedie tegen de kastanjeziekte, maar willen op de opgevallende plekken weer nieuwe boomsoorten planten. We hebben daartoe op de singels inmiddels overleg met bewoners opgestart en dit najaar gaan we in gesprek met de bewoners in de Hunze. We verwachten op deze locaties in het voorjaar van 2014 te beginnen met het planten van andere boomsoorten op de opgevallende plekken.

Bomenbeheer gericht op een duurzaam en gezond bomenbestand.

Aanplant van bomen op opgevallende plekken (bij boomziekten of extreme weersomstandigheden).

Realisatie

De bomenstructuur is een 'wensbeeld'. Het laat zien hoe de Groningse bomenstructuur er uiteindelijk uit moet komen te zien. Dit wensbeeld kan niet in korte tijd worden gerealiseerd. Het onderhoudsbudget voor de planmatige vervanging en verbetering van ons bomenbestand

(€ 300.000,-) is hiervoor niet toereikend. Daarom moet worden gekozen in welke straten de bomen als eerste aandacht krijgen en in welke straten het realiseren van de gewenste bomenstructuur kan wachten. Straten met een slechte bomenstructuur willen wij de hoogste prioriteit geven (bijvoorbeeld bij uitval door boomziektes). Daarnaast speelt de plek in de stad een belangrijke rol. Zo willen wij de binnenstad (BORG-niveau hoog), de aandachtswijken en de hitte-eilanden een hogere prioriteit geven dan de overige gebieden in de stad.

De prioritering en budgettering willen wij na vaststelling van de bomenstructuurvisie verder uitwerken in een uitvoeringsplan. Hierbij willen we rekening houden met de kosten voor herplant op plaatsen waar tot nu toe kastanjes zijn geveld als gevolg van de kastanjeziekte.

Wanneer het mogelijk is 'mee te liften' met projecten heeft dat onze voorkeur. Een integrale aanpak biedt kansen voor completer maken van de bomenstructuur en het verdelen van de kosten.